

ВІДГУК

офіційного опонента доктора медичних наук,
професора Заболотнова Віталія Олександровича
на дисертаційну роботу Машир Наталії Вікторівни
«Профілактика невиношування вагітності у жінок із різною патологією шийки
матки», поданої до разової спеціалізованої ради ДФ 26.613.161
при Національному університеті охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика МОЗ України
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: чл.-кор. НАМН України, професор доктор медичних наук, перший проректор, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика Вдовиченко Юрій Петрович.

1. Актуальність обраної теми дисертації

Невиношування вагітності є однією з найважливіших проблем сучасної охорони здоров'я у всьому світі. Серед різних чинників ризику невиношування все більшого значення набувають початкові фонові гінекологічні захворювання, особливо шийки матки. Успіхи сучасної ендокринології до теперішнього часу створили передумови до розуміння генезу порушень репродуктивної системи і забезпечили можливість глибшого розуміння механізмів невиношування вагітності на тлі різних варіантів гінекологічних порушень. Останніми роками в структурі генітальної патології особливе місце займають різні захворювання шийки матки. Вагітні жінки з патологією шийки матки мають підвищений ризик розвитку різних акушерських і перинатальних ускладнень, а існуючі лікувально-профілактичні заходи не завжди ефективні.

В той же час, патогенез невиношування на фоні патології шийки матки вивчений недостатньо. Відсутні чіткі дані про особливості формування і функціонального стану фетоплацентарного комплексу і порушень стану внутрішньоутробного плода та новонародженого залежно від початкових особливостей мікробіологічних порушень. Крім того, відсутні дані про

диференційований підхід до профілактики невиношування вагітності з урахуванням основних причин патології шийки матки.

Дисертаційна робота Машир Н.В. присвячена актуальному завданню акушерства та гінекології – зниженню частоти невиношування вагітності у жінок із різною патологією шийки матки на підставі вивчення клініко-інструментальних та мікробіологічних особливостей, а також удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Виконана науково-дослідна робота є фрагментом наукової роботи кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика.

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

Наукова новизна роботи безперечна. Установлено нові аспекти патогенезу невиношування вагітності у жінок із різною патологією шийки матки, які полягають у негативному впливі запальних і травматичних змін цервікального каналу на розвиток фетоплацентарного комплексу та мікробіологічні показники, що корелює з клінікою загрози переривання, передчасних пологів, плацентарної дисфункції, затримки розвитку плода та несприятливими перинатальними наслідками.

Показано, що при поєднаних формах патології шийки матки має місце високий рівень невиношування вагітності, а при її пролонгації розвивається плацентарна дисфункція, передчасні пологи та перинатальна патологія.

4. Теоретичне значення результатів дослідження.

Проведені дослідження дозволяють підвищити ефективність профілактики невиношування у жінок із патологією шийки на підставі вивчення клініко-інструментальних та мікробіологічних особливостей.

Поглиблене вивчення механізмів мікробіологічних порушень у генезі невиношування вагітності у жінок із патологією шийки матки дозволили науково обґрунтувати необхідність удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

5. Практичне значення результатів дослідження.

У рецензованій науковій роботі дисертанткою вивчено клініко-анамнестичні особливості в жінок із різною патологією шийки матки та встановлені провідні фактори ризику. Показано вплив різних форм патології шийки матки на клінічний перебіг вагітності, пологів та перинатальні наслідки розродження. Удосконалено та впроваджено алгоритм діагностичних та лікувально-профілактичних заходів у жінок із різною патологією шийки матки щодо зниження частоти невиношування гестації та перинатальної патології.

6. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Усі положення, висновки та рекомендації, що містяться в дисертації, науково обґрунтовані, достовірні, логічно витікають із результатів досліджень. Робота виконана на сучасному науково-методичному рівні із застосуванням принципів доказової медицини. Методики, використані автором в дослідженні, актуальні. Наукові положення, висновки, рекомендації, які сформульовані в дисертації, одержані на достатньому фактичному матеріалі. В процесі дослідження було обстежено 140 жінок з патологією шийки матки, з яких 30 жінок із патологією шийки матки отримували загальноприйняті лікувально-профілактичні заходи та у 30 жінок із патологією шийки матки був використаний удосконалений алгоритм. Контрольну групу склали 40 жінок без патології шийки матки. Достатня для статистичної обробки кількість досліджень і клінічних спостережень дозволяють вважати отримані результати достовірними. Методи статистичного аналізу, які були використані в роботі, адекватні. Статистичний аналіз результатів дослідження проведений на сучасному рівні, коректно, за допомогою стандартних програм статистичного аналізу. Вірогідність отриманих наукових результатів підтверджена на практиці в основних та контрольних групах. Наведені в роботі таблиці та рисунки переконливі. Висновки конкретні і повністю підтверджуються результатами дослідження. Висловлені в роботі наукові положення та рекомендації науково обґрунтовані.

7. Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення.

Дисертація викладена українською мовою на 155 сторінках друкованого тексту (з яких список використаних джерел розташований на 27 сторінках), складається із анотації, вступу, аналізу сучасного стану питань профілактики невиношування вагітності у жінок із різною патологією шийки матки, розділу, присвяченого методам дослідження і лікування, двох розділів власних досліджень, їх обговорення, висновків і списку використаних джерел, що включає 226 джерел кирилицею і латиною. Робота ілюстрована 36 таблицями та 1 рисунком.

Дисертація написана літературною мовою, грамотно. Всі розділи дисертації написані логічно, із дотриманням наукового стилю написання.

Вступ дисертації відображає актуальність досліджуваної проблеми, сформульована мета і завдання дослідження, відображена загальна характеристика роботи.

Перший розділ дисертації містить огляд актуальних літературно-інформаційних джерел, написаний літературною мовою, в традиційному плані, в якому автор розкриває сучасний стан проблеми невиношування у жінок із патологією шийки матки та можливості профілактики у них репродуктивних втрат.

У другому розділі дисертації «Матеріали та методи досліджень» описаний дизайн клінічного дослідження (критерії включення та виключення вагітних в дослідження, клінічна характеристика та розподіл жінок за групами), описані методи загальних та спеціальних клінічних, інструментальних досліджень, включаючи повний опис проведених методик визначення досліджуваних показників. У розділі викладені методи статистичної обробки результатів дослідження та вказано на дотримання етичних норм при проведенні досліджень. Описані методики відповідають встановленим вимогам і протоколам.

У третьому розділі авторкою проведений аналіз клінічної характеристики жінок із патологією шийки матки, дана оцінка факторів ризику на розвиток порушень репродуктивного здоров'я. Розділ написаний в чіткій, логічній послідовності, достатньо ілюстрований табличним і наглядним матеріалом та завершується резюме.

Основним розділом роботи є результати власних досліджень (четвертий розділ). В ньому авторка детально провела аналіз функціонального стану репродуктивної системи та фетоплацентарного комплексу у жінок із патологією шийки матки, продемонструвала клінічну ефективність удосконаленого алгоритму лікувально-профілактичних заходів.

Характеризуючи, в цілому, розділи власних досліджень, необхідно підкреслити, що Машир Н.В. провела багатогранні та об'ємні дослідження, які заслуговують на увагу як у науковому, так і в практичному плані. Кожний підрозділ завершується резюме, переліком публікацій автора, які відображають отримані результати.

У розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» об'єднано і систематизовано отримані результати дисертаційної роботи, проведений їх порівняльний аналіз, зроблені конкретизуючі висновки та надані практичні рекомендації.

Висновки, які наведені в дисертації, повністю відображають зміст роботи, зроблені на основі фактичного матеріалу дисертації та статистичної достовірності отриманих результатів, відповідають завданням дослідження та свідчать про досягнення поставленої мети.

Публікації по матеріалах дисертації повністю відповідають вимогам МОН України.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли запитання для дискусії:

1. Які клінічні показники вказують на розвиток патології шийки матки?
2. Який зв'язок встановлено між генезом патології шийки матки та частотою репродуктивних втрат?
3. Яка мікробіологічні показники є найбільш інформативними для жінок із патологією шийки матки ?

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

За матеріалами дисертації опубліковано 5 робіт, з них 4 одноосібних та 1 стаття у співавторстві у виданні, індексованому у базі даних Scopus. Крім того, опубліковані тези доповіді в матеріалах науково-практичної конференції.

Основні положення дисертації та результати наукових досліджень повідомлені й обговорені на наукових конференціях Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України (Київ, 2018-2020 рр.); на науково-практичній школі-семінарі в форматі телемосту «Клінічні рекомендації в практиці акушера-гінеколога» 17 вересня 2020 року, Івано-Франківськ-Чернівці-Ужгород.

9. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Ідея проведення дослідження, мета і завдання сформульовані дисертанткою спільно з науковим керівником – Вдовиченком Юрієм Петровичем. Авторкою самостійно проведено патентні та інформаційні пошуки, аналіз наукової літератури, визначено методи дослідження.

Машир Н.В. особисто провела дослідження, збір та аналіз клінічного матеріалу, його обробку, формування досліджуваних груп. Всі клінічні спостереження та обстеження проведено протягом виконання дисертаційного дослідження самостійно, з дотриманням протоколу біомедичного дослідження та підписанням інформованої згоди пацієнта за дизайном, затвердженим експертизою з біоетики.

Аналіз результатів дослідження, їх узагальнення, статистична обробка клінічних та інструментальних досліджень, їх оформлення проведені авторкою самостійно.

У наукових роботах, опублікованих за темою дисертаційного дослідження в співавторстві, авторці належить провідна роль у зборі клінічного матеріалу, статистичній обробці та аналізі отриманих результатів. Спільно з науковим керівником обговорено та узагальнено наукові положення дисертації, оформлено висновки та практичні рекомендації.

10. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації).

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації.

Розглянувши матеріали дисертації здобувачки наукового ступеня доктора філософії Машир Н.В. на тему: «Профілактика невиношування вагітності у жінок із різною патологією шийки матки» встановлено, що при комп'ютерному тестуванні електронної форми дисертації та наявних за її темою публікацій через програму «Anti Plagiarism» та за допомогою системи Strike Plagiarism не виявлено академічного плагіату в наданих матеріалах дисертації. Текст наданих матеріалів дисертації Машир Н.В. є оригінальним.

11. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Основні положення дисертації, удосконалений алгоритм профілактики перинатальних ускладнень впроваджено у практичну роботу двох лікувально-профілактичних закладів України: КНП «Київський міський пологовий будинок № 2» та КНП «Київський міський пологовий будинок № 3».

Результати вивчення патогенезу та профілактики репродуктивних втрат у жінок із патологією шийки матки включені в програму лекцій, практичних та семінарських занять та використовуються в навчальному процесі кафедри акушерства, гінекології та перинатології НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

12. Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради.

Дисертація Машир Н.В. на тему «Профілактика невиношування вагітності у жінок із різною патологією шийки матки» відповідає паспорту спеціальності «Акушерство та гінекологія». Дисертація повністю відповідає профілю спеціалізованої вченої ради.

13. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії.

Дисертаційна робота Машир Н.В. «Профілактика невиношування вагітності у жінок із різною патологією шийки матки», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»), присвячена актуальній проблемі сучасного акушерства, є закінченим науковим дослідженням, яка містить нові положення і нові науково обгрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-

практичне завдання – зниження частоти невиношування вагітності у жінок із різною патологією шийки матки на підставі вивчення клініко-інструментальних та мікробіологічних особливостей, а також удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

Виходячи з актуальності, об'єму та рівня досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувачки, дисертаційна робота Машир Н.В. «Профілактика невиношування вагітності у жінок із різною патологією шийки матки» повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, та наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її авторка Машир Наталія Вікторівна повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний опонент:
завідувач кафедри «Сестринська справа»
Житомирського медичного інституту
Житомирської обласної ради,
доктор медичних наук, професор

Підпис *Заболотнова В.О.* Вівірю
Помічник ректора з кадрової роботи
**ЖИТОМИРСЬКИЙ
МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ**
Житомирської обласної ради



В. О. Заболотнов

Наталія Вікторівна Машир